СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНОТО ОБСЪЖДАНЕ НА ПРОЕКТ НА АКТУАЛИЗИРАНА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА КОНТРОЛ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ВЪЗДУХА 2020 - 2030г. (АНПКЗВ)

Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
1. Национален статистически институт	Националният статистически институт (НСИ) няма бележки, предложения и коментари по същество по актуализираната Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 - 2030 г. Считаме за необходимо да обърнем внимание, че предвид залегналото в програмата изменение на Наредбата за реда и начина за организиране на националните инвентаризации на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата и отговорностите ни по нея, участието на НСИ в процеса на подготовка и съгласуване на промените е задължително.	Приема се.	Като един от посочените компетентни органи за извършване на националната инвентаризация, НСИ ще бъде включен в междуведомствената работна група със задача разработване на проект за изменение на Наредбата за реда и начина за организиране на националните инвентаризации на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата.
2. Национално сдружение на общините в Република България	Във връзка с публичното обсъждане на актуализацията на **Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 – 2030 г.**, приложено Ви изпращаме коментарите на Националното сдружение на общините в Р България (НСОРБ). Нашите бележки са подготвени на база писмено проучване сред общините по сектор **„Битово отопление“**, който е пряко свързан с правомощията на местните власти: **1. По предлаганата мярка: Активно насърчаване на преминаването към по-чисти методи за отопление чрез подмяна на традиционните уреди на твърдо**		

	гориво (УТГ) с технологии, които генерират ниски емисии на НМЛОС. Това включва основно използване на климатици, природен газ или централно отопление (където е налично), както и печки/котли на пелети. Основната целева група са домакинствата, които ще подменят своите традиционни УТГ самостоятелно. Насърчаването на прехода към по-чисти методи за отопление може да се осъществи чрез информационни кампании, включително организирани от общините, както и чрез взаимодействие с граждански и потребителски организации. **Предложения за допълване в Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 – 2030 г.** **1.1. Включване на Национален комуникационен план.** Националната програма трябва да включва изготвянето на **Национален комуникационен план**, който да насърчава преминаването към по-чисти методи за отопление, като част от националната политика за подобряване на качеството на въздуха. Комуникационният план трябва да акцентира върху значимостта на прехода към екологично чисти източници на топлина и да информира гражданите за ползите от него - както за околната среда, така и за здравето им. **1.2. Разработване на единен информационен пакет за общините.** За да се обхванат максимален брой потребители в различните общини, е необходимо да бъде създаден **единен пакет от детайлна информация** относно начините, стъпките и условията за участие в инициативите за насърчаване на прехода към по-чисти методи за отопление. Пакетът трябва да бъде лесен за разбиране и достъпен за всички граждани, включително за хора с по-ниско ниво на техническа грамотност. **1.3. Конкретни предложения за популяризиране на дейностите.**	Не се приема	С проекта на Актуализирана Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г. (Актуализирана НПКЗВ) са идентифицирани необходимите мерки за постигане на заложените цели. Предлаганото допълване не е част от съдържанието на националната програма. Мярката е предложена във връзка с необходимостта от адресиране на емисиите на неметанови летливи органични съединения от сектор „Битово отопление“. Министерството на околната среда и водите ще окаже необходимото съдействие на общините за изпълнение на мярка БО1. За целта от екипа на Световна банка са изготвени финансова и икономическа оценка, и

	Програмата трябва да включва **конкретни мерки за популяризиране на дейностите, които ще могат да се използват от всички общини**, като се уточнят различните канали и методи за комуникация с населението. Например, може да се разчита на хартиени брошури, публикации в социални медии, информационни сесии и срещи с граждани в местните общности, както и телевизионни и радиокампании. Това ще осигури по-широко разпространение на информацията и ще стимулира активното участие на гражданите. **1.4. Национално финансиране за мярката.** Програмата трябва да предвиди **допълнително национално финансиране** за мярката, тъй като самостоятелното финансиране от страна на общините ще бъде непосилно, особено за по-малките. Финансовата подкрепа следва да включва както директно финансиране за общините, така и механизми за осигуряване на достъп до кредити или субсидии за гражданите, които искат да преминат към по-чисти методи на отопление.		SWOT анализ на алтернативните варианти за отопление, които ще бъдат изпратени на общините за публикуването им на техните интернет сайтове, както и информиране за тях чрез социалните медии, като по този начин като минимум ще се осигури изпълнението на мярката.
	2. По предлаганата мярка: Разработване на по-стабилна и комплексна информационна база за сектора на битовото отопление, която ще осигури възможности за мониторинг на напредъка при преминаването от традиционни уреди на твърдо гориво към по-чисти отоплителни решения. **Предложения за допълване в Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 – 2030 г.** **2.1. Методи за мониториране и анализ.** Отоплението на всеки жилищен имот е динамичен процес, като неговия вид и потреблението на енергия зависи от множество фактори, включително вида на горивото, технологията на отопление, изолацията на сградата, доходите на населението, както и навиците на потребителите. За ефективно проследяване на напредъка	Не се приемат предложенията по точки 2.1, 2.2, 2.3 и 2.6.	С предложената мярка БО2 се цели подобряване на Националната инвентаризацията на емисиите от сектор „Битово отопление“ и по-пълна оценка на емисиите от сектора, като основния замърсител, към който е насочена мярката, са

	при преминаването към по-чисти отоплителни решения е необходимо да се вземат под внимание всички тези фактори и да се осигурят **методи за тяхното мониториране и анализ.** **2.2. Разработване на единна национална информационна система за инвентаризация на горивата и необходимост от точни данни за горивата и мониторинг на емисиите.** За точно изчисляване на годишните емисии на вредни вещества от битовото отопление в населените места е от съществено значение да се разполага с точни данни за използваните горива (дърва, въглища, брикети, нафта, газ и т.н.). Към момента общините не разполагат с такава информация, което поставя сериозни ограничения при изготвянето на анализи и прогнози. **Във връзка с това, е необходимо разработването на единна национална информационна система за инвентаризация на горивата**, която да събира данни за видовете горива и количествата, използвани за отопление и други битови нужди. **2.3. Единни методически указания и унифициране на информацията.** Необходимо е да се осигури **единна методология и методически указания за създаването на информационна база.** Това ще гарантира, че данните за различните видове горива, брой на отоплителните съоръжения и вида на използваното гориво ще бъдат събирани и анализирани по стандартизиран начин. Включването на **основни критерии и изисквания** за унифициране на подаваната информация ще бъде от решаващо значение за създаването на последователни и сравними данни за всички общини в страната.		неметановите летливи органични съединения (НМЛОС). При изготвянето на проекта на Актуализирана НПКЗВ предложенията по точки 2.1, 2.2, 2.3, 2.5 и 2.6 не са идентифицирани като необходими за изпълнение на мярката. Разработването на система на национално ниво, която следва да бъде поддържана и актуализирана, е необходимо да бъде обосновано от гледна точка необходимост, ефективност, поддръжка и актуализиране, и не на последно място – разходи. Обръщаме внимание, че компетентен орган по изпълнението на мярката е Изпълнителната агенция по околна среда (съгласувано с Министерство на околната среда и водите), чиято роля се състои в установяване на необходимост от мярката, одобряване на методология за определяне на уредите и методите за отопление, използвани в България, изчисляване на емисиите и предоставяне на информация на Съвета за чистотата на въздуха относно годишните тенденции на емисиите от битовото отопление.

	2.4. Методика за изчисляване на емисиите. Предвидено ли е в концепцията на програмата да се създаде **единна методика за изчисляване на емисиите** на базата на национална политика? Съществуваща методика, разработена от Европейската агенция по околна среда, също може да бъде адаптирана и използвана, но ще бъде необходимо да се вземат предвид специфични национални условия и локални особености, свързани с видовете отоплителни уреди и горива в различните общини.	Приема се по принцип.	Единна методика за изчисляване на емисиите от сектор „Битово отопление“ е създадена и се прилага във връзка с изпълнението на задължението на страната за инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух (Директива (ЕС) 2016/2284). В рамките на проект с Международната банка за възстановяване и развитие е разработен специфичен за страната инструмент за изчисляването на емисиите от сектор „Битово отопление“.
	2.5. Достъп до данни и методи за набавяне на информация от общините. Важно е да се разгледа начинът, по който **общините ще набавят необходимата информация** за видовете отоплителни съоръжения и използваните горива. Едно от възможните решения е изменение на националните нормативни актове като Закона за чистота на атмосферния въздух (ЗЧАВ), в който да се задължат собствениците на жилища да предоставят данни за отоплителните съоръжения и горивото, което използват. Също така трябва да се уточни за какъв период от време ще бъде предвиден за подаване на тези данни, като например за **отоплителния сезон** (октомври-март) или на **годишна база**, за да може информацията да бъде актуализирана и използвана за мониторинг на напредъка в реално време.	Не се приема.	ЗЧАВ не е нормативният документ, който да даде правното основание за налагането на такова задължения.

	2.6. Интегриране на данни и анализи на национално ниво. След като информацията бъде събрана от общините, трябва да се предвиди как ще бъде интегрирана и анализирана на **национално ниво**. За ефективно наблюдение на напредъка в преминаването към по-чисти отоплителни решения е необходимо да се осигури възможност за лесно извличане на данни и генериране на анализи, които да бъдат използвани за разработване на политики и конкретни мерки за намаляване на замърсяването на въздуха. **На база горните предложения и в заключение, е ясно, че за успешното реализиране на дейностите и постигането на желаните резултати, общините ще имат нужда от обща национална политика и подкрепа в сектор „Битово отопление“.** За ефективното популяризиране на мерките и стимулирането на активно участие на гражданите е необходимо създаването на **единен, национално координиран подход,** който да осигури възможност да бъде ползван от всяка община. Същевременно трябва да се отчете, че дейностите по постигане на целите в програмата изискват значителни усилия, включително събиране на точни данни, изготвяне на отчетност и редовен мониторинг. **В тази връзка, е необходимо да се предостави на национално ниво финансова и техническа подкрепа на общините, които са основните изпълнители на местните политики в областта на чистотата на атмосферния въздух.** Разработването на информационни системи, инвентаризация на отоплителни уреди и данни за използваните горива е изключително важен процес, който изисква значителни ресурси, които много общини, особено тези с по-малък бюджет, няма да могат да осигурят самостоятелно.		

	Без допълнителна финансова подкрепа от национално ниво, за общините ще бъде непосилно да отделят необходимите средства за набавяне на подобна информация и осигуряване на адекватни механизми за мониторинг и отчетност. Възможността за предоставяне на субсидии или средства от държавния бюджет ще бъде ключова за успешната реализация на този етап от програмата и ще осигури равномерно развитие и участие на всички общини, независимо от техния размер и финансови възможности. Само с координирани усилия и обща подкрепа можем да постигнем устойчиви и измерими резултати в прехода към по-чисти отоплителни технологии и подобряване на качеството на въздуха в цялата страна в дългосрочен план.		